

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Strălnăitatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una însinte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

SUMAR :

ERNEST NYS, de d-l Marin Alexandrescu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ :

Tribunalul jud. Mehedinți, s. II : *Niculae I. Holeacu cu Gh. P. Minciună și Florea Ion Tușișu*, cu o Adnotație de d-l Ștefan Scriban.Tribunalul jud. Iași, s. II : *Frații Gheorghe și Constantin Botescu cu Dimitrie Evghenide*, cu o Observație de d-l D. Alexandrescu.Trib. jud. Vâlcea : *A. Belcot*, ca apelant contra rezoluției Jud. Ocol. Drăgășani, care refuză facerea protestului unei cambii.

Ernest Nys.

Academia Română, în ședința sa de la 3/16 Aprilie curent, a ales ca membrii corespondenți ai săi pe d-nii : *L. V. Guillaud*, profesor de dreptul civil la facultatea de drept din Caen, continuatorul operelor juridice ale lui Demolombe ; *T. M. C. Asser*, consilier de stat din Olanda, unul din fondatorii marelui *Revue de Droit International et de Législation comparée*, și *Ernest Nys*, profesor de dreptul ginților la Universitatea din Bruxelles.

Câte-și trei acești celebri juriconsulți sunt adevărate autorități în știința juridică modernă, și fac fală Academiei Române că poate să 'i prenumere printre membrii săi corespondenți.

Unul dintr'ênșii însă, d-l Ernest Nys, merită d'a fixa atențiunea mai mult, fiind-că îndeplinește un rol mai considerabil în știința dreptului internațional, și presintă pentru Români un interes mai deosebit.

D-l Ernest Nys, vechiul elev al lui François Laurent, după terminarea studiilor sale juridice în Belgia, a stat mai mult timp în Germania pentru a audia la diferite universități unele celebrități ale științei dreptului, obținând la Berlin titlul de *privat docent*, de unde apoi trecând în Anglita, a lucrat câtă va vreme la Biblioteca Bodléienne și la British Museum.

În 1878, făcând cunoștința lui Alphonse Rivier, în urma recomandățiunei lui Rolin-Jaequemyns, ministru de interne în cabinetul liberal belgian de pe atunci, rămase nedeslipit de dânsul, legând o prietenie

inalterabilă care a durat timp de peste douăzeci ani de zile.

Cum Alphonse Rivier era un celebru profesor de dreptul ginților, un șef ascultat al Institutului de drept Internațional, director al «*Revue de droit international et de législation comparée*», ales în mai multe rânduri de diferite guverne din diferite țări, fie pentru a le lumina, fie pentru a tranșa diferențele lor, d-l Ernest Nys a fost colaboratorul lui la secretariatul general al Institutului, și l'a asistat în redacțiunea Revistei de drept internațional, având și fericirea d'a fi colegul său la Universitatea de Bruxelles ca profesor de istoria dreptului civil.

În această intimitate cu ilustrul savant Rivier, d-l Ernest Nys a avut ocaziunea să cunoască multă lume, să prodigeze sforțările sale și să cheltuiască în mod generos puterile sale pentru a face să triumfe veritatea și justiția, tovarășe neseeparabile.

Vorbind mai multe limbi, și fiind dar în măsură d'a sta în imediat raport cu progresul științei din diferite țări, în relațiune cu oameni de stat și cu savanți de diferite naționalități, d-l Nys este un spirit de elită. El are toate virtuțile: precisiune și cercetare, simțul critic și erudițiune. Știința juridică numără puținii scriitori așa de fecunzi și pionieri mai neobosiți ca d-sa.

Afară de valoroase opere ca :

«*The papacy considered in relation to international law*» ;

«*La guerre maritime*» ;

«*Le droit de la guerre et les précurseurs de Grotius*» ;

«*L'esclavage noir devant les juriconsultes et les cours de justice*» ;

«*Les initiateurs du droit public moderne*» ;

«*Les origines du droit international*» ;

«*Études de droit international et de droit politique*» și altele cari toate îl pun printre fruntașii magiștri ai dreptului internațional, și l'au indicat ca un demn urmaș al nemuritorului Rivier la catedra de dreptul ginților și la direcțiunea Revistei de drept internațional, este și un colaborator fervent la diferite Reviste mai cu seamă englezești, ca *Law Quarterly Review*, *Juridical Review*, *Times*, etc.

Ca profesor de dreptul ginților, el aduce un neprețuit serviciu tinerimei universitare: îi întipărește în minte principiile cari sunt substanța și mедуva dreptului internațional, și care, în epoca noastră, trebuie să inspire de alt-fel și pe ori-ce Român care

voește să cunoască organizațiunea juridică a Europei, și să aibă conștiința bine formată de locul pe care îl ocupă patria noastră în această organizațiune.

Dreptul internațional nu e nici decum un total de utopii deșarte, produse ale imaginațiunii, cum zic unii. Înaintea acestui drept stă în picioare realitatea; a o studia, este a constata existența marilor entități politice care se cheamă State, este a examina principiile care domină raporturile lor, este a căuta regulele pe care nici un legislator nu le-a formulat, dar care se impun în mod imperios națiunilor, fiind-că ele sunt dictate de conștiința juridică comună, și se reazămă pe două elemente strâns legate unul de altul: necesitatea și rațiunea.

Conștiința juridică comună statelor civilisate este principiul fundamental ale cărei manifestațiuni legitime, d-l Nys le susține în toate ocasiunile. Această largă noțiune, savantul profesor o desvoltă în toate scrierile sale. D-sa afirmă în dreptul ginților independența statelor și luptă pentru recunoașterea complectă a drepturilor lor.

Problema libertății se pune, zice d-l Nys, în dreptul internațional cum se pune în dreptul public. Cestiunea, la urma urmelor, este de temut; e vorba d'a împedica formațiunea acelor grupări a marilor puteri preparându-se să sdrobească cea-ce ele numesc cu dispreț «micele State»; este vorba d'a împedica în domeniul științei justificațiunea dreptului celui mai tare; este vorba d'a protesta contra injustiției, de teamă ca ele să nu poată invoca prescripțiunea și să afirme legitimitatea faptului îndeplinit.

Scopul pe care îl urmărește ilustrul profesor este nobil și laudabil; fără îndoială, trebuie ținut seamă că Statele suverane sunt egale între ele. Mare sau mic, tare sau slab, fie-care dintre ele este o persoană în dreptul ginților, o putere. Intre națiuni ca și între indivizi este o egalitate perfectă de drepturi naturale și absolute. Egalitatea lor înaintea dreptului decurge din ideea înseși a comunității internaționale.

Prin urmare hegemonia marilor puteri, pe care o atestă întreaga istorie a Europei din secolul al XIX-lea, nu constituie și nici nu poate să constituie un principiu juridic.

Și deci când România, în 1883, nu fu admisă a delibera în sinul Conferinței de la Londra, întrunită pentru a tranșa dificultățile care se iviseră privitoare la regulamentele de navigațiune și de poliție fluvială pe Dunăre, nu e de cât un exemplu mai mult de perseverența concertului european de a pune la reson popoarele mici, slabe, pentru a nu le rezista.

Este dar legitimă și fondată critica pe care distinsul jurisconsult o face concertului european, când zice că dacă are acest sens și acest rol de guvernământ al marilor puteri europene, trebuie să fie respins și condamnat, fiind-că el nu e un tribunal, el nu constituie în nici un chip puterea executivă a unei organizațiuni internaționale, care ar fi pe cale de a se forma, ci el este un produs al politice, și în definitiv a servit adesea de instrument de opresiune.

Trebuie să denunțăm, zice iarăși d-l Nys într'una din scrierile sale, ilegitimitatea pretențiunilor concertului european, să facem să apară consecințele

periculoase ce atrage după sine pentru dreptul internațional creațiunea unui «directoire» în sinul comunității națiunilor, și a afirma principiul esențial al egalității juridice a tuturilor Statelor. Cestiunea aceasta de altminteri nu interesează numai pe membrii cei mai slabi ai societății internaționale. La început, trebuie de remarcat că concertul european s'a constituit tocmai contra unuia din marile puteri, și nimic nu garantează că o combinațiune analoagă nu se va mai reproduce. Sunt cuvinte teribile în concisiunea lor, acelea care figurează în Protocolul congresului de la Chatillon, din 1814, când plenipotențiarii ai patru mari puteri, și anume: ai Austriei, Marelui-Britanii, Prusiei și Rusiei, declarară că ei se presintă la conferințe însărcinați de a trata pacea cu Franca *în numele Europei*, neformând de cât *un singur tot*, declarațiuni care avură de consecință desastrul Franciei.

Celățean al unui Stat mic, al cărui suveran a îndurat aceeași soartă ca și noi, când Conferința de la Londra, din 1830, a deliberat și a statuat fără participațiunea plenipotențiarilor belgiani în propriile lor afaceri, d-l Ernest Nys este înainte de toate apărătorul micelor State; el desvoltă dar aceste principii că dacă, în politică, sunt națiuni mai mult sau mai puțin puternice, din punct de vedere însă al dreptului internațional, nu sunt de cât persoane juridice, toate investite cu drepturi incontestabile, și care, înaintea justiției internaționale, merită toate același respect.

D-l Nys prin lucrarea d-sale din urmă, *Recherches sur l'histoire de l'économie politique*, în care arată că știința economică este creațiunea geniului european, fruct al spiritului nou care născu în evul mediu, el însuși ieșit din experiența raselor anterioare și din aptitudinile popoarelor tinere și viguroase, în plină muncă a evoluțiunii progresive, ne face să cunoaștem că d-sa este și un istoric care știe să cugete, și un filosof care știe să scrie.

Savanta dare de seamă pe care d-l Nys a făcut-o asupra importantei lucrări a d-lui C. G. Dicescu, *Les origines du droit roumain*, ne învederează că d-sale nu îi este străină nici chiar literatura juridică din România.

Ca membru al Institutului de drept internațional, e în prietenie strânsă cu distinsul nostru romanist, d-l Ion Kalinderu, vice-președinte al Academiei Române, care era în intimitate și cu ilustrul savant Rivier, și are prin urmare un oare-care atașament pentru patria noastră, cum și dese ocasiuni de a cunoaște bine instituțiunile noastre juridice, neajunsurile noastre, cum și rolul nostru politic la porțile orientului.

D-l Ion Kalinderu, administratorul Domeniului Coroanei, prezentând Academiei Române pe savantul său amic, d-l Ernest Nys, a adus un serviciu imens țării noastre, atașându-i un valoros prieten care prin pozițiunea sa în lumea științifică și în Institutul de drept internațional îi va fi de un folos real.

Marin Alexandrescu

Doctor în drept,
Director al Burselor Muncii

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

TRIBUNALUL JUDEȚULUI MEHEDINȚI, S. II

Audiența de la 13 Decembrie 1902

Președenția D-lui M. PARASCHIVESCU, Președinte

Nicolae I. Holeacu cu Gh. P. Minciună și Floarea Ion Tușiși
Sentința penală No. 1735

Apel.—Cărțile de judecată pronunțate de judecătoriiile comunale.—Condamnare la închisoare.—Condamnare la amendă.—Achitare.—Termen de apel.—Parte civilă.—Dacă are drept de apel.—(Art. 20 și 36 din legea judecătorilor de pace; art. 164 Pr. penală).

Contravenții.—Dacă se pedepsește numai faptul fără intențiunea doloasă.—Stabilirea contravenției.—Mărturisirea inculpatului.—(Art. 103 din legea poliției rurale).

1. *In contra cărților de judecată ce emană de la judecătoriiile comunale, termenul de apel este, în regulă generală, de o lună de la comunicarea cărții de judecată. Totuș, în cas de condamnare la amendă, acest termen e numai de cinci zile. Prin urmare, în cas de achitare sau de condamnare la închisoare, termenul de apel va fi de o lună.*

2. *In baza reciprocității și pe temeiul sfintului drept de apărare, și partea civilă are drept de apel în contra cărților de judecată date în materie de contravenițiunii de către judecătoriiile comunale.*

3. *La contravenițiunii se pedepsește faptul în sine, fără a fi nevoie să se stabilească intențiunea culpabilă.*

4. *O contravenițiune se poate stabili cu mărturisirea inculpatului.*

Tribunalul,

Având în vedere recursul făcut de Nicolae I. Holeacu din comuna Peri contra cărții de judecată penală a Judecătoriei de pace Severin No. 1541/902 prin care i s'a respins ca tardiv apelul ce făcuse contra cărții de judecată No. 589/902 a judecătoriei comunale Peri prin care s'a achitat Gh. P. Minciună și Floarea Ion Tușiși de faptul distrugerii unui gard al numitului recurent;

Asupra motivului de recurs ce rezultă din acte și susținerea recurentului: Violare și greșită interpretare a art. 36 legea judecătoriiilor comunale. Judecătoria de ocol Severin de și constată că contravenițiunii a fost achitați, totuși spune că hotărârile pronunțate de judecătoriiile comunale sunt susceptibile de apel la judecătoria de ocol în termen de 5 zile de la comunicare, pe când legiuitorul prin art. 36 al. II legea jud. comunale a prevăzut termenul de apel de 5 zile numai în cas de condamnare;

Considerând că legiuitorul prin art. 36 al. II legea judecătoriiilor comunale vorbește de apel în materie penală în cas numai de condamnare la amendă, omițând ast-fel în primul rând închisoarea polițienească căci prin art. 20 al aceiași legi s'a dat în competența judecătoriiilor comunale și afacerile de simplă poliție prevăzute de art. 164 Pr. pen. printre care abateri sunt unele ce se pedepesc și cu închisoare polițienească, iar în al doilea rând omite cazul de achitare; așa că față de această omisiune termenul de apel va fi de o lună, conform art. 36 al. I legea jud. comunale care să raporta la celelalte cauze în general;

Considerând că din redactarea confuză a primului aliniat al art. 36 citat s'ar putea zice că în toate celelalte cauze în general dreptul de apel l-ar avea numai partea condamnată, însă legea, în virtutea principiului reciprocității, neputând să avantajeze pe o parte în detrimentul celei-lalte părți, are dar și reclamantul un ase-

menea drept de apel în baza sfântului drept de apărare;

Că din lucrările aflate la dosar se constată că extract după cartea juraților comunali s'a comunicat recurentului la 2 lunie, iar apelul l'a făcut la 15 Iunie 1902, deci în asemenea cas conform art. 36 al. I, apelul este în termen și prin urmare motivul recursului este întemeiat și cată a se admite ca atare, casând menționata carte de judecată a judecătoriei de pace Severin și a intra în judecarea fondului acestei contravenițiunii conform art. 98 legea jud. de ocoale.

In fond:

Recurentul, reclamant la prima instanță a cerut a i se admite reclamațiunea și a se obliga inculpații să-i plătească 10 lei despăgubiri.

D-l prim-procuror a cerut condamnarea inculpaților conform art. 103 legea poliției rurale.

D-l avocat Rădulescu apărătorul inculpaților a susținut că pământul unde voia recurentul să facă gard era al lor posedat din vechime, și nu a stricat nici un gard de pe proprietatea recurentului ci numai nu l-au lăsat să facă un asemenea gard pe proprietatea lor, așa că hotărîrea de care se servea recurentul a fi pus în posesie a rămas de fapt neexecutată și a conchis cerând a fi achitați sau a li se admite a propune martori să dovedească cele ce susțin.

Tribunalul deliberând,

Având în vedere că Gh. P. Minciună și Floarea Ion Tușiși din comuna Peri în urma casării cărții de judecată a judecătoriei de pace Severin No. 1541/902 rămân dați în judecată și urmează a fi judecați de tribunal pentru faptul că a distrus un gard al lui Nicolae I. Holeacu;

Având în vedere că inculpații azi în instanță prin avocatul lor a cerut proba cu martori spre a dovedi că n'a distrus nici un gard de pe pământul reclamantului, de oare-ce pământul după care se zice că s'a distrus gardul în cestiune este al lor;

Considerând dar că din formularea cererei de a se admite proba cu martori reese virtualmente recunoașterea distrugerii unui gard;

Considerând că pe când pentru crime și delictе unul din elementele constitutive este ca agentul să fi comis faptul cu intențiune frauduloasă, nu este tot ast-fel pentru contravenițiunii; în materie de contravenițiunii legiuitorul pedepsește numai faptul material, fără a se preocupa dacă agentul a avut vre o intențiune frauduloasă când a comis acel fapt; că dar azi constatându-se că inculpații de mai sus a distrus gardul reclamantului, urmează a li se respinge proba cu martori și a li se aplica penalitatea prescrisă de art. 103 din legea poliției rurale;

Având în vedere și cererea de despăgubire civilă făcută de reclamant.

Pentru aceste motive, redactate de d-l membru supleant Aristide Marinescu, de acord cu d-l prim-procuror, condamnă pe Gh. P. Minciună și Floarea I. Tușiși să plătească câte 5 lei amendă în folosul casei comune Peri, și osebit vor plăti în mod solidar 10 lei despăgubiri reclamantului Nicolae I. Holeacu.

(ss) M. Paraschivescu, Al. Anastasiu, Ar. Marinescu
grefier (s) I. M. Jiroveanu

Adnotațiune.— N. I. Holeacu a dat în judecată pe Gh. P. Minciună și pe Floarea I. Tușiși pentru că-i-a distrus un gard. Judecătoria comună achitându-i, Holeacu, a făcut apel, dar i-a fost respins, ca tardiv, de către judecătorul de ocol respectiv. În contra acestei din urmă cărți de judecată, Holeacu declară recurs, invocând ca motiv de casare violarea art. 36 L. J. P., după care termenul de apel este nu de cinci zile, cum hotărîse judecătorul de ocol, ci de o lună.

Tribunalul admite acest mod de a vedea al re-

curentului, făcând următoarea distincțiune: a) dacă judecătorul comunal a pronunțat achitarea, apelul trebuie făcut în termen de o lună de la comunicare; b) dacă a pronunțat condamnarea la închisoare, termenul va fi tot de o lună, căci numai în cas de condamnare la amendă, termenul de apel e redus la cinci zile.

Această distincțiune rezultă pentru tribunal din faptul că art. 36 L. J. P. spune că apelul trebuie făcut în termen de o lună și, prin excepție, în termen de cinci zile în cas de condamnare la amendă. Prin urmare, în cas de achitare sau de condamnare la închisoare, termenul va fi de o lună (1).

Soluțiunea această curioasă după care termenul de apel e de o lună în cas de achitare și numai de cinci zile în cas de condamnare la amendă, pare a rezulta din redactarea vișioasă a art. 36 L. J. P. și, de aceea, chestiunea este controversată (2).

În consecință, tribunalul, după ce recunoaște că și partea civilă poate face apel «în baza sfântului drept de apărare», casează cartea de judecată pe motiv că reu a fost respins apelul ca tardiv și, în fond, făcând aplicațiunea art. 103 L. P. Rurale, condamnă pe inculpați.

Aici ținem să notăm că inculpații au cerut proba cu marturi spre a stabili că n'au distrus nici un gard de pe locul recurentului, de oare-ce pământul unde se susține că ar fi fost gardul, este al lor. Totuș tribunalul respinge dilatoriul, pe motiv că inculpații negând că au distrus un gard de pe locul recurentului, recunosc, implicit, că au distrus un gard, și cum la contravențiunii se pedepsește faptul în sine, fără să se ceară elementul intențiunii culpabile, inculpații trebuiesc pedepsiți.

Acest fel de a raționa al tribunalului e prea curios, căci dacă inculpații ar fi stabilit că n'au distrus de cât propriul lor gard, ei ar fi trebuit achitați, cu toată regula că, la contravențiunii, se pedepsește faptul în sine.

Când inculpații au susținut că locul este al lor, ei au rădicat o chestiune prejudicială ce trebuia examinată de tribunal, căci judecătorul acțiunii e și judecătorul excepțiunii, așa că omisiunea făcând de tribunal, e esențială, de natură a atrage casarea sentinței, dacă ar mai fi posibil să fiededusă dinaintea altei instanțe superioare (3), căci cu ce s'a stabilit că s'a distrus gardul recurentului? Cu nimic.

De când va începe să curgă termenul de apel? Art. 36, al. 2 L. J. P., spune că începe după ziua în care s'a comunicat cartea de judecată, de unde și consecința că termenul nu se va calcula pe zile libere (4). Tribunalul Iași hătărăse că termenul va curge de la comunicarea cărții de judecată în între-

gime, nu în extract. Acest punct e controversat (5).

În corpul sentinței, tribunalul mai face aplicațiunea principiului că, la contravențiunii, culpabilitatea poate rezulta din mărturisirea inculpatului. Să ne oprim puțin asupra acestui punct.

În materie polițienească, inculpatul nu e obligat să se înfățișeze personal (Art. 150 Pr. p.) (6), ca și în delictele ce nu atrag pedeapsa închisorii, deși tribunalul poate ordona chemarea personală a prevenitului (Art. 181 Pr. p.). Această deosebire ce se face între delict și contravențiunii, vine de acolo că, în materie de contravențiunii, nu se ia interogatorul inculpatului, care e ascultat în apărarea sa numai, iar această ascultare nu e una din formele esențiale ale instrucțiunii, unde nu e nici detențiune, nici instrucțiune prealabilă. Înaintea tribunalelor de poliție se înfățișează faptul material, nu persoana: se pedepsește faptul în sine, nu culpabilitatea autorului, căci legea de poliție nu vede de cât materialitatea infracțiunilor, nu caută gravitatea lor morală (7).

Sunt unele proceduri, cum e cea engleză și americană, cari opresc să se ia interogatorul inculpatului, în timpul desbaterilor, de teamă ca el să nu se compromită prin răspunsurile sale (8). Dar chiar după sistemul procedurii noastre, mărturisirea nu e considerată ca o probă în materie penală, ceea-ce rezultă din art. 152 și 185 Pr. p. cari arată cum se dovedesc contravențiunile și delictele. Totuș, mărturisirea poate fi luată ca un element de convingere, când e susținută de alte probe, dar ea, prin sine însăși, nu are nici-o putere probatorie legală, conform maximei *Nemo auditur perire volens* (9).

De aici rezultă că, în materie corecțională, o hătărare condamnatoare care s'ar întemeia numai pe mărturisirea inculpatului, ar fi casabilă pentru nemotivare, fiind-că lipsese posibilitatea de a verifica sinceritatea mărturisirii. În materie criminală însă, fiind-că jurații nu-și motivează verdictul (Art. 366 Pr. pen.), nu se poate cere anularea verdictului pe motiv că se întemeiază numai pe mărturisirea acusatului (10).

Față cu cele-ce preced, trebuie să decidem că, la contravențiunii, chiar dacă procesul-verbal ar fi nul, mărturisirea inculpatului face probă (11).

Ca și în civil, în penal mărturisirea poate fi judiciară sau extrajudiciară, după cum e sau nu făcută în instanță; scrisă sau verbală (12). O asemenea mărturisire extrajudiciară verbală se va putea stabili cu marturi, fiind-că în penal sunt admisibile toate probele. Totuș, această regulă

(1) V. *Curierul Judiciar* No. 30/901, unde am demonstrat că judecătorii comunale pot pronunța pedeapsa închisorii în materie de contravențiunii.

(2) În acelaș sens, C. Botez, p. 86.

(3) În ce privește chestiunile prejudiciale, V. *Curierul Judiciar*, No. 84/902, cu adnotațiunea noastră; *Curierul Judiciar*, No. 45/901, cu articolul d-lui M. Sutu; *Curierul Judiciar*, No. 78/902, unde D. Alexandresco revine asupra primei sale opinii susținute în t. V, p. 509 urm. și în *Droit Ancien et Moderne*, p. 246, n. 2. — V. și C. ap. Iași, II, din 31 Oct. 1895; *Dreptul*, No. 14/901 și 64/92.

(4) Botez, ibidem.

(5) Trib. Iași, II, No. 427/902. D-l V. Hulubei, care adnotează această sentință, crede că e suficient un simplu extract V. *Curierul Judiciar*, No. 53/902. La jud. de ocoale, comunicarea se va face în extract, conf. art. 94 nu în întregime părere ce am susținut-o în *Curierul Judiciar*, No. 17/903 și asupra căreia revin.

(6) Cas. II, No. 8,81.

(7) Faustin Hélie, Pr. pen., VI, 2629, 2588. Pentru mai multe amănunte în ce privește interogatorul, V. adnotația noastră din *Curierul Judiciar*, No. 74/902.

(8) D. Alexandresco, VII, p. 343 și în *Curierul Judiciar*, No. 35/901.

(9) F. Hélie, op. cit., III, 1457.

(10) Bonnier, 365.

(11) F. Hélie, VI, 2630 și *Curierul Judiciar*, No. 74/902.

(12) Bonnier, 362.

încetează când mărturisirea se raportează la violarea unui contract ce nu poate fi stabilit cu marturi.

De aceea proba testimonială nu e admisibilă spre a stabili un abuz de încredere pentru o sumă mai mare de 55 fr. și 55 bani⁽¹³⁾. Această soluțiune se aplică și în privința sperjurului, unde proba cu marturi nu e admisibilă de cât dacă există un început de probă scrisă⁽¹⁴⁾.

În nici-un cas în materie corecțională nu se poate pune temei pe o mărturisire făcută în cursul instrucțiunii, dacă n'a fost repetată în ședință, fiind-că instrucțiunea trebuie să fie publică, sub pedeapsă de nulitate (art. 186 Pr. p.)⁽¹⁵⁾.

Mărturisirea în penal poate fi retractată și divizată, căci art. 1206 C. civ. nu se aplică de cât atunci când delictul ar consta în violarea unui contract civil, cum e depositul, mandatul, etc., în care cas mărturisirea va fi indivizibilă, după regulile stabilite în civil⁽¹⁶⁾.

Să trecem acum la ultima chestiune ce mai avem de examinat.

În specie, s'a făcut aplicațiunea art. 103, al. 5 L. P. Rurale. Or, cum acest text, prevede o amendă de la 1-25 lei, conform art. 20, al. 2 L. J. P., dacă judecătoria comunală ar fi dat o amendă și o despăgubire până la cinci lei, s'ar fi pronunțat în primă și ultimă instanță, ca și judecătorul de ocol care ar fi dat o amendă și despăgubire ce nu trece, fie-care în parte, peste 25 lei (art. 69 L. J. P.)⁽¹⁷⁾.

Judecătoria comunală s'a pronunțat, prin urmare, fără drept de apel, căci l'a achitat pe inculpat, așa că tribunalul casând, trebuia să respingă apelul ca inadmisibil. Această soluțiune nu suferă îndoială de oare-ce, în materie de contravențiune polițienească, nu există drept de apel în contra cărților de judecată achitătoare, ast-fel că nici partea civilă, nici ministerul public nu au dreptul de apel în contra unor asemenea cărți de judecată⁽¹⁸⁾.

În regulă generală însă, partea civilă poate face apel (art. 197 Pr. p.), chiar în contra unei hotărâri achitătoare, dar numai în ce privește interesele sale civile, așa că instanța de apel e în drept să pipăie faptul pentru care inculpatul fusese achitat de prima instanță, și constatând prejudiciul, să condamne pe inculpatul achitat la despăgubiri civile.

Dacă ministerul public nu face apel, hotărârea are autoritatea lucrului judecat numai față cu ministerul public, așa că cel achitat nu mai poate fi condamnat, dar față de partea civilă hotărârea nu are autoritatea lucrului judecat, fiind-că acțiunea sa e distinctă de cea publică⁽¹⁹⁾.

S'a mai decis că prezența ministerului public nici nu e necesară pentru constituirea instanței de

apel, atunci când sentința primilor judecători a fost apelată numai de partea civilă, căci în acest cas fiind vorba despre despăgubiri civile, ministerul public e parte alăturată, nu principală, întru cât nu se poate aplica nici-o pedeapsă inculpatului achitat⁽²⁰⁾.

De asemenea, partea civilă are și dreptul de recurs, ceea-ce rezultă din art. 174, 211, 396 și 412 Pr. pen.

În materie polițienească și corecțională, partea civilă poate face recurs în contra oricărei hotărâri definitive și în ultimă instanță care vatamă interesele sale, atât în cas de condamnare, cât și de achitare, fiind indiferent dacă ministerul public a făcut sau nu recurs, dreptul părții civile fiind independent și putând fi exercitat izolat⁽²¹⁾.

În materie criminală, dreptul părții civile e diferit, așa că nu se poate face recurs «de cât în contra dispozițiilor relative la interesele sale civile», cum prevede art. 396 Pr. pen. Dar partea civilă nu se poate plânge de ilegalitatea unei achitări sau absolviri, căci acest drept aparține numai ministerului public (art. 411 Pr. pen.).

Partea civilă poate face recurs chiar dacă intervențiunea sa a fost respinsă ca fără interes, căci casarea are de rezultat să pue în discuțiune această soluțiune, ca și pe cele-l'alte⁽²²⁾.

Tribunalul însă casând, după recursul părții civile, putea să condamne pe inculpat? Necontestat că nu, fiind-că acțiunea publică n'a fost pusă în mișcare, din care cauză și casarea se limitează numai la porțiunea hotărârii atacate cu recurs relativă la interesele civile⁽²³⁾.

Singura excepție o avem în art. 73, al. 2 L. J. P., unde apelul părții civile, în materie de delict, contra cărților de judecată achitătoare, pune în mișcare acțiunea publică.

Tot așa și cu opozițiunea părții civile în contra ordonanțelor judelei instructor (art. 137 Pr. pen.).

Partea civilă nu poate, prin urmare, face recurs de cât în contra dispozițiilor relative la interesele sale civile, nu și contra celor relative la pedeapsă⁽²⁴⁾.

Iată, în acest sens, cum se exprimă Curtea de casație:

«Considerând însă că, după disp. art. 169 Pr. pen., sentințele date în materii polițienești nu vor putea fi apelate, de cât atunci când vor pronunța închisoarea sau când amenziile și pretențiunile civile vor trece peste 50 lei, principii care se vede consacrat și prin art. 69 din L. J. P., cu singura deosebire că valoarea e urcată de la 10 la 25 lei;

«Considerând, în specie, că cartea de judecată apelată de primărie fiind achitătoare de faptul de contravențiune imputat recurentei și dreptul de apel în contra unor asemenea cărți de judecată nefiind conferit prin nici un text de lege nici părții civile, nici ministerului public, reu tribunalul a procedat la judecarea apelului, condamnând pe recurenta, după apelul făcut de partea civilă»⁽²⁵⁾.

⁽²⁰⁾ L. 20 Oct. 1877. Cas. II, No. 702.98; Dreptul, N. 20/99.

⁽²¹⁾ F. Hélie, Pr. pen., No. 3907; G. Leloir, n. 64 de sub art. 407 Pr. pen.

⁽²²⁾ Leloir, n. 66. de sub art. 407 Pr. pen.

⁽²³⁾ Leloir, n. 245, 257 de sub art. 408 Pr. pen.

⁽²⁴⁾ Cas. II, No. 425/67, 105/67, 58/70, 430/84.

⁽²⁵⁾ Cas. II, No. 1355/902; Curierul Judiciar, No. 17/903. Când condamnatul a făcut recurs, după casare nu i se poate

⁽¹³⁾ D. Alexandresco, VII, p. 352; Bonnier, 225.

⁽¹⁴⁾ D. Alexandresco, VII, p. 252, n. I, 271; Curierul Judiciar, No. 35/901; Dreptul, No. 85/81, 46, 85, 32, 93; Garraud, V, 2039; Bonnier, 427.

⁽¹⁵⁾ F. Hélie, IV, 1939.

⁽¹⁶⁾ D. Alexandresco, VII, p. 348.

⁽¹⁷⁾ Cas II, No. 526/901; Dreptul, No. 5/902; Curierul Judiciar, No. 54/902 cu adnotația noastră asupra legii poliției rurale.

⁽¹⁸⁾ Cas. II, No. 1355/902; Curierul Judiciar, No. 17/903; Cas II, No. 537/99, Buletinul pe 1901, p. 1035; Cas. II, No. 526/901; Dreptul, No. 5/902.

⁽¹⁹⁾ C. Buc. I, No. 1405/902; Curierul Judiciar, No. 20/903; Cas. II, No. 579/98, No. 549/900; Dreptul, No. 5/900.

După cum judecătorul de ocol nu putea condamna pe inculpat după apelul părții civile, tot așa și tribunalul, care, după admiterea recursului, făcea oficiu de instanță de apel. Tribunalul trebuia, prin urmare, să respingă apelul ca inadmisibil, nu să admită soluțiunea că apelul și recursul părții civile pun în mișcare și acțiunea publică în materie de contravențiuni.

Ștefan Scriban

TRIBUNALUL JUDEȚULUI IAȘI, Secția II

Audiența de la 17 Februarie 1903

Președenția D-lui AL. NEGRESCU, Judecător

Frații Gheorghe și Constantin Botescu cu Dimitrie Evghenide

Sentiința civilă No. 65

Titluri la înfățișător. — Dacă sunt recunoscute de Codul civil. — Dacă Codul comercial le admite. — Garanțiile volante de sub Codul Calimach. — Ce erau. — Cum se făceau. — Dacă se admiteau și asupra averii mobiliare. — (Art. 1339 și 1842 Codul Calimach; art. 364 și 365 Codul comercial; Anexa litera i din Regul. organic).

Titlurile la înfățișător nu sunt admise de Codul civil român și contractul de împrumut, ast-fel cum este prevăzut de Codul civil, presupune neapărat, chiar în momentul contractării, existența a două persoane determinate: a împrumutătorului și a împrumutatului: ast-fel că obligația în care persoana împrumutătorului este nedeterminată, fiind arătată sub denumirea generică de înfățișător, nu este admisibilă în drept.

Codul comercial admite titlurile la înfățișător numai în două cazuri excepționale: cekul și polița de încercare.

Argumentul ce se invoacă în susținerea ideii că legea civilă admite și astăzi titlurile la înfățișător și întemeiat pe oare care dispoziții din Codul Calimach, și anume dispozițiile relative la așa numitele garanții volante, nu este întemeiat.

Mai întîi, din garanțiile volante de sub legea veche nu se poate deduce nimic astăzi, căci acele garanții se făceau în modul următor: debitorul provoca prin tribunal o expertisă a averii sale imobiliare și, pe temeiurile raportului expertului, se dădea proprietarului o însemnare scrisă din partea tribunalului, prin care se atesta că petentul se bucură de o avere evaluată la suma de . . . în imobile; cu această însemnare proprietarul se prezenta la oare care licitații și punea garanție această însemnare pentru lucrări în întreprise. Cei de al treilea puteau să știe dacă un proprietar de imobil a recurs sau nu la așa numitele garanții volante, întru cât aceste garanții se treceau, la tribunalul circumscripției imobilului, într'un registru special prevăzut de anexa litera i a Regulamentului organic.

Garanțiile volante nu aveau loc nici o dată asupra averii mobile, și ele au încetat o dată cu punerea în aplicare a noului Cod civil, care a făcut din ipotecă un contract solemn, și jurisprudența constant desființează astăzi, în camera de consiliu, după cererea proprietarului, toate garanțiile volante care au rămas, pe ici pe colea, ca sarcine asupra imobilelor.

Tribunalul deliberând, și

Având în vedere acțiunea intentată de Frații Gheorghe și Constantin Botescu, ambii comercianți domiciliați în Iași, prin petiția înregistrată la No. 12841 din 24 Octombrie 1901, în contra d-lui Dimitrie Evghenide, pentru plata sumei de 350 galbeni cu procente convenționale de 12% pe an, de la 3 Iunie 1883, până la numărătoare, în virtutea unei obligațiuni cu data 1 Noembrie 1881;

Având în vedere textul acestei obligațiuni în cuprinderea «350 galbeni (trei sute cincizeci galbeni), mă oblig a plăti înfățișătorului cu aceasta, cu procente de

câte unul la sută pe lună, cu începere de la luna Maiu viitor în termen de 3 ani»;

«Spre urmare întocmai, am scris și subscris astăzi una mie opt sute optzeci și una, Noembrie în una zi. (s) D. Evghenide»;

Având în vedere că soluțiunea procesului depinde de rezolvirea chestiunii juridice, dacă titlurile la înfățișător sunt sau nu admise în legiuirea noastră civilă;

Considerând că, în susținerea ideii că aceste titluri ar fi admise și astăzi, se invoacă oare-care dispozițiuni din Codul Calimach, și anume dispozițiunile relative la așa numitele garanții volante și cele prevăzute de art. 1842. Mai întîi, din garanțiile volante de sub legea veche, nu se poate deduce nimic astăzi, căci aceste garanții se făceau în modul următor: debitorul provoca prin tribunal o expertisă a averii sale imobiliare și pe temeiul raportului expertului, se dădea proprietarului, o însemnare scrisă din partea tribunalului, prin care se atesta că petentul se bucură de o avere evaluată la suma de . . . în imobile; cu această însemnare, proprietarul se prezenta la oare-care licitații și punea garanție această însemnare, pentru lucrări în întreprise, și dacă efectua bine întreprisa, sau dacă executa contractul în totul, și se înapoia garanția; la din contră, garanția sa, răspundea de neexecutarea contractului. Acei de al treilea puteau să știe dacă un proprietar ori care de imobile, a recurs sau nu, la așa numitele garanții volante, întru cât aceste garanții se treceau în tribunalul circumscripției imobilului, în un registru special, prevăzut de anexa litera i a Regulamentului organic;

Garanțiile volante, nu aveau loc nici-o dată, asupra averii mobile. Acele garanții volante, au încetat odată cu punerea în aplicare a noului Cod civil, care a făcut din ipotecă un contract solemn, și jurisprudența constant astăzi desființează în camera de consiliu, după cererea proprietarului, toate garanțiile volante, care au rămas pe ici pe colea, ca sarcine asupra imobilelor; așa fiind, din garanțiile volante a legiuirii trecute, nu se poate trage un argument în favoarea titlurilor la purtător în civil, întru cât garanțiile volante, astăzi, nu mai au nici-o valoare, afară de acea istorică;

În ce privește argumentul tras din art. 1842 Cod Calimach, se poate răspunde tot cu un argument tras din textul art. 1339 C. Calimach, după care persoana împrumutată și a împrumutătorului trebuie să fie arătate în mod lămurit în sinetul de datorie (a se vedea redacția textului), așa că în fața acestor două texte de lege, nu putem trage o concluzie neîndoelnică, care să aibă forța legală sub imperiul actualului Cod civil, în favoarea titlurilor la purtător; că, deci, chestiunea ce ne interesează nu poate fi deslegată prin dispozițiile Codului Calimach, care nu mai pot avea de cât o importanță istorică, după cum mai sus s'a spus;

Că, în legea noastră actuală, principiul libertății convențiilor, proclamat de legiuitorul nostru modern, trebuie a fi înțeles între persoanele capabile și care pot conveni cu libertate de consimțământ fără dol, fără violență;

Că, deși ideea titlurilor la purtător, poate ar fi un progres al timpului, totuși nu judecătorul, are a ține seamă de acest progres îndoelnic, ci legiuitorul, care are o sferă de apreciere mult mai mare de cât judecătorul; lui și incumbă datoria a fi la nivelul progresului, iar judecătorului și incumbă datoria de a fi în spiritul legiuitorului;

Considerând că din economia generală a Codului civil în vigoare, rezultă că trebuie un text, care să permită existența acestor titluri: căci nu din tăcerea Codului, putem trage un principiu așa de mare ca acesta, după cum se voeste în părere contrară, care poate veni în discordanță cu principiile relative la dol, la violență și la celelalte mijloace de viciare a consimțământului;

Considerând că contractul de împrumut, presupune neapărat chiar în momentul contractării, existența a

agrava pedeapsa. Dacă a făcut recurs partea civilă, se poate da o pedeapsă mai mare inculpatului, căci trib. judecă ca instanță de apel, dice d-l C. Botez, p. 515, 516.—V. și art. 439 Pr. p.; Cas. II, No. 47/85, 577/89, 121/90.

două persoane determinate: a împrumutătorului și a împrumutatului, așa cum cere și art. 1339 Cod Calimach;

Considerând că, în obligația de față, persoana împrumutătorului este nedeterminată, fiind arătată sub denumirea generică de *înfățișitor*;

Că împrumutatul nu poate opune înfățișătorului, excepțiunea dolului; căci din moment ce se admite că excepțiunea dolului se poate opune înfățișătorului, înseamnă inutilitatea titlului la purtător, și cum împrumutatul, va putea dovedi că primul purtător al titlului i-a smuls obligația, prin o împrejurare critică, adică prin dol, violență, amenințare, când primul purtător este necunoscut, acelaia ce se prezintă cu titlu spre achitare? Ce se va face cu buna credință a celui ce are titlul în posesiunea sa venit de la un al 6-lea sau al 7-lea transmitător? Dar în acest sistem se poate încuraja chiar reaua credință, căci debitorul nu are de cât să se înțeleagă cu un oare care, pe care să'l arate de prim înfățișitor sau purtător și cu care să înceneze o dovadă a dolului său a violenței. Din moment, dar, ce se poate dovedi viciile de consimțământ, în persoana primului purtător, titlurile la înfățișitor, nu mai au nici-o utilitate, iar dacă nu se admite a se dovedi viciul de consimțământ la titlurile la purtător, atunci care e textul care oprește această dovadă? Nici un text, absolut nici unul.—Nu e chestiune de dificultatea probei ci de admisibilitatea ei.

Un alt argument în contra titlurilor la purtător, se trage din regulile Codului civil, relative la notificarea cesiunii. Că se poate renunța la notificarea cesiunii este prea adevărat, dar această renunțare constituie un drept, și renunțarea la un drept trebuie bine exprimată, nu dedusă din conjeturi neîntemeiate pe un us statornic și recunoscut în mod general de constant în țara noastră;

Argumentul ce se trage că există oare care titluri la purtător în legea noastră, vin tocmai în favoarea tesei că pentru a admite asemenea titluri, trebuie texte speciale: că, în afară acestor texte absolut singulare și excepționale, titlurile la purtător nu sunt admise de Codul nostru civil și nici de Codul comercial, de cât în două cazuri excepționale: adică cekul și polița de încercare (art. 364 și 365 C. com.).

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător Negrescu, tribunalul, în majoritate, respinge reclamația ca neadmisibilă în drept.

(ss) A. Negrescu, Em. Lepădatu.

Opiniune

Având în vedere că prin acțiunea intențială de frații Gheorghe și Constantin Botescu, în contra lui Dimitrie Evghenide, se cere plata sumei de 350 galbeni, în baza unei obligațiuni de 1 Noembrie 1881 al cărui conținut este «350 galbeni, mă oblig a plăti înfățișătorului cu aceasta, cu procente de câte una la sută pe lună, cu începere de la una Maiu viitor în termen de trei ani»;

Având în vedere, că așa precum e redactată obligațiunea, ea constituie o obligațiune cu titlu la purtător și că, prin urmare, soluțiunea procesului depinde de cesițiunea de a se ști: dacă legiuirea noastră civilă admite obligațiunile cu titlu la purtător;

Având în vedere principiul libertății convențiilor, în virtutea căruia părțile se pot obliga în ori-ce chip și sub ori-ce formă, întru cât nu ating ordinea publică sau bunele moravuri;

Considerând că, în speță, un contract a intervenit între părți, și acest contract îndeplinește toate condițiunile cerute de lege pentru a da naștere unei obligațiuni. Obiecțiunea ce se face cum că persoana împrumutătorului nu există, ni se pare neîntemeiată, căci persoanele care au contractat au fost bine determinate și nici nu se putea alt-fel, nu se putea să fie numai o polițiție fără să fi fost o acceptare; căci titlul obliga-

țiunii nu s'ar mai găsi în mâna altuia de cât a împrumutătorului. Acordul de voințe s'a stabilit, chiar de am presupune acceptarea mult posterioară ofertei, și numele creditorului nefigurează în titlu nu denotă că nu există un creditor sau acceptant, titlul fiind numai o formă exterioară a contractului, un instrument de probație, și tocmai existența lui în mâinile purtătorului ne dovedește deplin că a existat un acceptant. Formalități exterioare legiuitorului nu cere pentru formarea unui contract; el se formează independent de ori-ce formă. Sunt anumite contracte supuse la forme determinate de lege, de la care derogând, acele contracte nu mai pot lua naștere cu aceleași calități pe care le atribuia legea: și față de aceste contracte, nulitățile din lipsă de formă sunt aplicabile. Dispozițiunea art. 273 C. com. este una din acele ce stabilesc și ordonă forme determinate, și ce nu se poate invoca în avantajul părerei contrarii nouă, căci el tocmai confirmă părerea noastră, fiind-că dovedește că numai atunci legiuitorul stabilește forme convențiilor când în același timp și din această cauză le atribue efecte deosebite și superioare contractelor obișnuite;

În ceea-ce privește obiecțiunea, că admitându-se obligațiunea cu titlu la purtător, debitorul n'ar mai putea opune excepțiunea de dol care e înlăturată prin argumentațiunea noastră demonstrând că acceptant a existat în momentul contractării și, deci, debitorul care a suferit dolul se poate adresa lui, având la îndemână toate mijlocele de probație;

Considerând că cesiunea, în această materie, n'are caracterul unei dispozițiuni de ordine publică, dispozițiunea art. 1393 C. civ. fiind înscrisă numai în interesul noului creditor, adică cesionarul, și deci, libere să renunțe la protecțiunea ce-i acordă legea numai în interesul său;

Considerând că legea anterioară Cod. civ., Codul Calimach, prin art. 1842, permitea obligațiunile cu titlu la purtător;

Considerând, în fine, că toate legile speciale, care admit obligațiunea cu titlu la purtător, precum de ex. art. 364 și 365 C. com. relative la cek, legea privitoare la înființarea Băncii naționale și altele, nu sunt o derogare de la principiul libertății convențiilor, ci din contră, confirmarea și aplicarea lui, și acele legi speciale intervin nu ca să creeze obligațiunea cu titlu la purtător, ci ca să o reformeze în anumite cazuri. Apoi, lege specială care să oprească obligațiunea cu titlu la purtător nu există.

Pentru aceste motive, suntem de părere a se admite cererea făcută de frații Gheorghe și Constantin Botescu, în drept ca admisibilă.

Judecător supleant (s) M. N. Ștefănescu.

Observație. — Sentința tribunalului din Iași, ce publicăm astăzi, este foarte interesantă. Ea se ocupă mai întâi, în treacăt, despre așa țisele ipotecii volante, pe care practica le admisesese în vechia legiuire a Moldovei, de și ele nu erau formal recunoscute prin nici-un text de lege. Aceste garanții, care au încetat de a mai fi în vigoare o dată cu punerea în lucrare a Codului actual, au multă asemănare cu țidulele ipotecare, înființate în Franța prin decretul din 9 Messidor, anul III (27 Iunie 1795). (Vezi Tratatul nostru în limba franceză, p. 465 și Gr. Vulturescu, *Despre societățile de credit funciar și instituirea lor în România*, București, 1889, p. 242 urm.). Tribunalul țice foarte bine că din garanțiile volante ale legiuirei trecute nu se poate trage nici-un argument în favoarea titlurilor la purtător în

civil, întru-cât aceste garanții nu mai există astăzi. Cu-toate-acestea, chestiunea de a se ști dacă obligațiile la purtător sau înfățișitor pot în mod valid fi constituite și astăzi, fără arătarea numelui creditorului, așa cum le admitea art. 1842 din Codul Calimach (1393, *in fine* Cod austriac), este controversată. Curtea din Iași, (S-a a II-a), prin o decizie foarte bine motivată, din 15 Maiu 1901, a admis afirmativa, întemeindu-se pe principiul libertății convențiilor (art. 969 § 1) și mai cu samă pe art. 1842 din Codul Calimach, care n'ar fi abrogat în această privință, prin Codul actual. (Vezi *Dreptul* din 1901, No. 69). Prin critica ce am făcut acestei deciziuni, am stabilit, însă, că această soluție este nu numai indoelnică, dar chiar inadmisibilă sub legea actuală. (A se vedea observațiile noastre, care întovărășesc decizia Curții, în *Dreptul*, *loco cit.* precum și părerea minorității, compusă din d-l presid. I. I. Vranceanu). Tribunalul din Iași, având a judeca o specie identică, a admis, prin sentința de mai sus, în totul modul nostru de a vedea, dând argumente puternice în sensul soluțiunei ce am susținut. Nu vom reveni asupra motivelor care ne a determinat a critica soluțiunea admisă atunci de majoritatea Curții (*Dreptul*, *loco cit.*). Este destul să constatăm că observațiile noastre n'au fost în totul lipsite de temei, de oare-ce ele au fost consacrate prin sentința de mai sus. Vom vedea dacă Curtea, va menținea și de astă dată vechia sa jurisprudență, sau dacă ea se va reîntoarce la adevăratele principii. Promitem de a reveni atunci, cu mai multe detalii, asupra acestei însemnate chestiuni.

D. Alexandresco

TRIBUNALUL JUDEȚULUI VALCEA

Audiența din 12 Ianuarie 1902

Președinția D-lui TEODOR VASILIU, Președinte

A. Belcot, ca apelant contra rezoluții jud. Ocol. Drăgășani, care refuză facerea protestului unei cambii.

Competința judelei de pace.— Protest.— Rezoluția judecătorului prin care refuză facerea actului de protest al unei cambii.— Dacă această rezoluțiune este sau nu supusă apelului.— (Art. 326, 327, 329 și 330 din Codul comercial).

Acțiune recursorie.— Dreptul părții de a intenta această acțiune în contra judecătorului care refuză facerea unui act dat în competența sa.

1. Prin art. 326 din Codul comercial dându-se în competența judecătorilor de pace nereședinte, de județ de a face actele de protest ale cambiilor ajunse la scadență, prin facerea acelor proteste judecătorul nu face oficiul de judecător propriu zis, ci lucrează în calitate de agent judecătoresc așa că nepronunțând în acest cas nici hotăriri, nici încheieri, fie pe cale grațioasă fie pe cale contencioasă, rezoluțiunea prin care refuză a face protestul unei cambii nu este susceptibilă de apel.

2. Partea căreia i se refuză facerea unui protest fără nici un motiv legal, are dreptul de acțiune recursorie în contra judecătorului, pentru prejudiciul cauzat din acest fapt.

Tribunalul,

Având în vedere apelul făcut de d-l A. Belcot farmacist din Drăgășani, prin petițiunea înreg. la No. 190 din 4 Ianuarie 1902, în contra rezoluțiunei judelei ocolului Drăgășani cu data 19 Decembrie 1901, pusă asupra cererei ce a primit în sus citata și prin care refuză de a efectua protestul unei cambii de 300 coroane ne plătită de către Gh. Șerbănescu, comerciant din localitate la scadența ei din 18 Decembrie 1901, invocând motivul că fiind scrisă în limbă străină și nefiind alăturat nici un duplicat în traducție nu a putut cunoaște conținutul ei;

Considerând că din actele din dosar se constată în fapt că: la 19 Decembrie 1901 d-l A. Belcot a prezentat judelei ocolului Drăgășani petițiunea înreg. la No. 30048 în coprire polița de coroane 300, neplătindu-se de către d-l Șerbănescu comerciant din localitate, cu onoare vâ rog a face convenitul act de protest, pentru care alătur și una coală de cinci lei, asupra căreii petițiunii se vede pusă rezoluțiunea «Se va face protestul» și se revine asupra rezoluții din 19 Decembrie fiind cambia scrisă în limbă streină și ne fiind alăturat nici un duplicat în traducțiune, neputându-se ast-fel cunoaște conținutul;

Considerând că după dispozițiunile art. 89, 91 și 92 din legea judecătorilor de ocoale dênsele judecă afacerile date în competența lor și pronunță cărți de judecată și încheeri, fie pe cale contencioasă în ultima instanță sau cu dreptul de apel;

Considerând că legiuitorul prin art. 326 Codul comercial a dat în competența acestor judecătorii în orașele ne reședinte de tribunal dreptul de a face proteste de ne plată după cererea posesorului unei cambii, ajunsă la scadență;

Considerând că această competență le este dată lor numai în mod excepțional întru cât art. 326 Codul comercial stabilește în mod general că, protestele să se facă de portare, iar art. 327, 329 și 330 din citatul Cod prescrie formele după care acești agenți judecătorești urmează să facă aceste proteste; de unde dar consecința că judecătorul de ocol este investit cu atribuțiunile de agent judecătoresc de executare numai în cazul mai sus arătat, pentru înlesnirea posesorilor cambiilor;

Considerând că atunci când judecătorul de ocol lucrează în această calitate de agent judecătoresc, dênsul nu face oficiul de judecător propriu zis, chemat a se pronunța în afaceri litigioase și prin urmare nu pronunță nici hotăriri nici încheeri fie pe calea contencioasă fie pe cale grațioasă, susceptibile sau nu de apel după dreptul comun, ci numai face oficiu de agent de executare;

Că ast-fel fiind în speță, rezoluțiunea de mai sus, pusă de judele ocol Drăgășani asupra cererei de protest ce a primit de la reclamantul A. Belcot și prin care îi refuză a face protestul, pe motivul că cambia e scrisă în o limbă streină (germană), ne fiind alăturat o traducțiune în limba română, ne având caracterul nici a unei hotăriri judecătorești propriu zisă și nici a unei încheeri pe cale contencioasă sau grațioasă, nu e susceptibilă de apel și dar apelul de față urmează a fi respins ca inadmisibil;

Că în tot cazul, partea nedreptățită are dreptul a se despăgubi de prejudiciul suferit pe calea acțiunei recursorii în contra judecătorului care a refuzat facerea protestului fără nici un motiv legal.

Pentru aceste motive redactate de d-l Președinte C. Vasiliu, tribunalul, respinge ca inadmisibil apelul etc.

(ss) T. Vasiliu, I. N. Glogoveanu

Incasatorul nostru voiajor d-l Riveanu fiind plecat în Moldova după încasările ziarului, rugăm pe onorații noștri abonați a ține seamă de sacrificiile ce ne impunem și a'i da tot concursul pentru a putea încasa abonamentele datorite. Acei cari se pun în curent cu plata, rugăm a ne avisa pentru a le putea trimite tabla de materii pe 1902, care repetăm, nu o trimitem, de cât numai celor ce sunt în curent cu plata abonamentului.